

Посебно обратити пажњу ако је дете:

- Млађе од 5 година
- Има развојних проблема или хроничну болест
- Има честе повреде и лекарске интервенције
- Има лошу телесну негу и хигијену
- Налази се на хранитељству, усвојено је или у дому
- Има повреде које не одговарају узрасту детета.
- Живи у дисфункционалној породици, где је насиље облик функционисања
- Живе у породици с једним родитељем

Обратити пажњу ако су родитељи/старатељи:

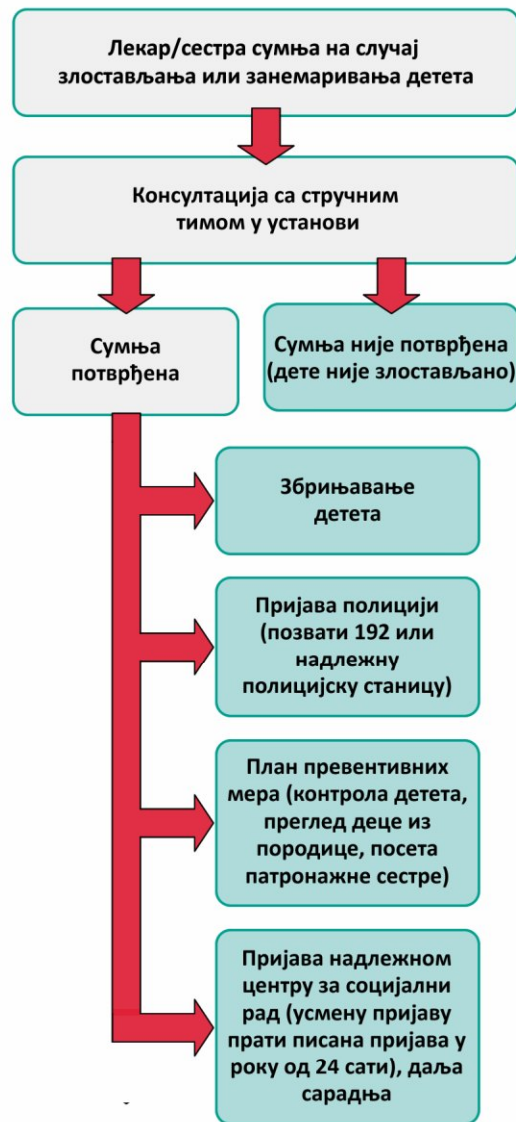
- Склони употреби алкохола или дрога, осуђивани
- Имали/имају хронична и тешка психијатријска обољења
- Имали у блиској прошлости стресне животне догађаје (смрт, болест, губитак)
- И сами били жртве злостављања
- Несарадљиви, непријатни-одбојни према медицинском особљу
- Описују начин настанка повреде који не одговара самом механизму повреде

СВАКО КО РАДИ СА ДЕЦОМ, ДУЖАН ЈЕ ДА ПРЕПОЗНА ЗНАКЕ ЗЛОСТАВЉАЊА/ЗАНЕМАРИВАЊА ДЕЦЕ

ПРАВНИ ПРОПИСИ НАС ОБАВЕЗУЈУ, МЕДИЦИНСКА СТРУКА ЗАХТЕВА, А ЕТИЧКИ КОДЕКС НАМ НАЛАЖЕ ДА ЗАШТИТИМО СВУ ДЕЦУ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

РЕДОСЛЕД ПОСТУПАКА ПРИ СУМЊИ НА ЗЛОСТАВЉАЊЕ

Важни телефони

(унесите податке везане за вашу установу)

Стручни тим ДЗ

Локална полиција

ЦЗСР Мобилни тим

СВАКО ДЕТЕ МОЖЕ БИТИ ЖРТВА ЗЛОСТАВЉАЊА ИЛИ ЗАНЕМАРИВАЊА. МИСЛИМО О ТОМЕ

ПОСТУПАК

ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА И САРАДНИКА КОД СУМЊЕ НА ЗЛОСТАВЉАЊЕ И ЗАНЕМАРИВАЊЕ

ДЕЦЕ

према Посебном протоколу за заштиту деце од злостављања и занемаривања у оквиру система здравствене заштите

Република Србија 2013.

МКБ-10 ДИЈАГНОЗЕ У ВЕЗИ СА ЗЛОПОТРЕБОМ ДЕЦЕ

■ T74 Синдром лошег поступања

- T74.0 Заповестљеност или одбаченост
- T74.1 Физичка злоупотреба
- T74.2 Сексуална злоупотреба
- T74.3 Психолошка злоупотреба
- T74.8 Други синдроми лошег поступања
- T74.9 Синдром лошег поступања, неозначен

■ Z61 Фактори који утичу на здравље и контакт са здравственом службом

- Z61.2 Измењени породични односи у детињству
- Z61.4 Проблеми повезани са наводном сексуалном злоупотребом у групи за примарну подршку детету
- Z61.5 Проблеми повезани са наводном сексуалном злоупотребом ван групе за примарну подршку детету
- Z61.1 Проблеми у односима са родитељима и рођацима

■ Z62.0 Неодговарајући родитељски надзор и контрола

- Z62.1 Претерана родитељска заштита
- Z62.2 Васпитање у институцији
- Z62.3 Непријатељство према детету или окривљавање детета
- Z62.4 Емотивно запостављање детета
- Z63.2 Неодговарајућа подршка породице
- Z63.4 Нестанак или смрт члана породице
- Z63.5 Распад породице раздвајањем и разводом

ЗАКОНСКИ ОКВИР И ОБАВЕЗЕ

Посебан протокол система здравствене заштите обавезује сваког здравственог радника да установи сумњу, уочи ризик и пружи заштиту деци, односно да пријави случај злоупотребе детета

Закон о кривичном поступку РС – физичка и правна лица која се баве заштитом деце, имају обавезу пријаве кривичних дела за која су сазнала вршећи своју делатност.

■ Устав РС - права детета на заштиту од злостављања

■ Породични закон - свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета

■ Кривични закон - дела на штету деце и малолетника

■ ЗАКОН О МАЛОЛЕТНИЦИМА - заштита личности малолетника, као оштећених и сведока у кривичном поступку

ПОКАЗАТЕЉИ:

ВРСТЕ ЗЛОСТАВЉАЊА

1. ФИЗИЧКО ЗЛОСТАВЉАЊЕ - Дело које проузрокује физичку повреду или потенцијално може да повреди дете.

Спољашње повреде, унутрашње повреде, преломи костију, поремећаји у понашању, поремећаји емоција.

2. СЕКСУАЛНО ЗЛОСТАВЉАЊЕ - Свака сексуална активност у коју се дете укључује, а коју оно не схвата у потпуности, са којом није сагласно, за коју није развојно дорасло и није у стању да се са њом сагласи, односно она сексуална активност којом се крше закони или социјалне норме.

Повреде гениталија, перигениталног предела и чмара, сексуално преносива обољења, трудноћа, необјашњив бол стомака, понављане инфекције уринарног тракта, стид, узнемиреност, осећај кривице, самодеструктивност, страх, емоционална тупост, губитак апетита, потиштеност.

3. ЕМОЦИОНАЛНО ЗЛОСТАВЉАЊЕ - Однос примарног пружаоца неге према детету којим се детету наноси стварна штета, т.ј. који може потенцијално бити штетан за дете.

Заостајање у развоју, неоргански застој раста, енуреза/енкомпреза, поремећаји навика или спавања, плашљивост, фобије, хипохондрија, опсесивност, стармало или инфантилно понашање.

4. ЗАНЕМАРИВАЊЕ - Пропуст пружаоца неге да у склопу својих могућности које има, обезбеди оптималне услове за физички, ментални, духовни, морални или друштвени развој детета.

Честе инфекције, застој у расту и развоју, лоша хигијена, неприкладно облачење, умор, нередовне вакцинације, акцидентална повређивања, кашњење говора и др. способности, неодговарајући афективитет, школски изостанци.

5. ЕКСПЛОАТАЦИЈА - Коришћење детета за рад или у остале сврхе, а у корист других особа.

Умор, повреде, знаци сексуалног злостављања, школски неуспех.

ЗАДАЦИ И УЛОГЕ ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА КОД СУМЊЕ НА ЗЛОСТАВЉАЊЕ/ЗАНЕМАРИВАЊЕ ДЕЦЕ

1. Предузети медицинско збрињавање повреда или болести детета
2. Препознати злостављање/занемаривање (препознати повреде или промене у понашању или омогућити поверавање детета)
3. Документовати стање детета (опис, регистрација, документ. извештаја)
4. Консултовати се са Стручним тимом Дома здравља и регистровати у оквиру Регистра Стручног тима
5. Пријавити случај надлежном органу, Центру за социјални рад и/или, МУП-у и тужилаштву односно наставити рад на случају у оквиру здравственог система у зависности од хитности и ризика по дете
  - ▶ Неодложна пријава - живот и здравље детета непосредно угрожени или ће бити угрожени непредузимањем хитних мера-пријава МУП-у и Центру за социјални рад (до 24h)
  - ▶ Редовна пријава Центру за социјални рад, јер случај превазилази компетенције здравствене установе у року од 7 дана
6. Проценити ризике, стање и потребе детета и породице
7. Планирати услуге унутар здравственог система и услуге ван здравственог система